

Työläisperhe ennen ja nyt. Työväen historian ja perinteen tutkimuksen seuran kesäseminaari
25.–26.8.2014 Työväenmuseum Werstas, Tampere

KT Mykkänen Johanna, yliopistonopettaja, johanna.mykkanen@jyu.fi,
Kasvatustieteiden laitos, Jyväskylän yliopisto

KT Böök, Marja Leena, lehtori, marja.leena.book@jyu.fi,
Kasvatustieteiden laitos, Jyväskylän yliopisto

**”Se arki on sitä, että kotiasiat pyörii ja töissä menee hyvin”
- Lapsiperheen arki 2010-luvulla**

Arki kuvataan usein päivittäisinä ’näkymättöminä’ toistoina, rutiineina ja itsestäänselvyyksinä. Arki paikantuu niin yksityiseen kuin yleiseen tilaan. Puhutaan ’harmaasta arjesta’, joka näyttäytyy tylsänä, toistuvana, samanlaisena päivästä toiseen. Toisaalta arkea kuvataan hektisenä, täynnä toisistaan irrallaan olevina toimintoina ja tunteina; jolloin ”jokainen päivä on erilainen”. Mutta mitä ja millaista on lapsiperheen arki 2010-luvulla? Arjen kuvausten ja kertomusten monimuotoisuuteen vaikuttaakin pitkälti se, kuka sitä määrittelee; äiti, isä vai lapset.

Esittelemme perheen arkeen keskittyvää tutkimushankettamme kuuden perheen haastatteluiden ja valokuvien kautta. Keskitymme erityisesti siihen, miten perheenjäsenet kuvaavat arkeaan, miten he kokevat, tuntevat ja kertovat siitä. Aineistomme koostuu 6 äidin, 6 isän ja 8 lapsen (4–15-v.) haastatteluista. Sosioekonomiselta taustaltaan kaksivanhempaiset lapsiperheet olivat erilaisia; koulutustausta oli ammattikoulutuksesta yliopistotason tutkintoon. Kaikkia informanteja on haastateltu kaksi kertaa (yhteensä 40 haastattelua). Aineisto sisältää myös perheenjäsenten itse ottamia arjen valokuvia, joita on yhteensä 251 kappaletta. Valokuvien avulla tutkittavat inspiroituivat kertomaan niin kuvista kuin kuvien ’yli’. Valokuvakerronnan avulla oli myös mahdollista tarkastella myös sitä, mitä kuvien muodostamasta arkikuvasta puuttui. Kaiken kaikkiaan valokuvien käyttö tutkimusaineistona auttoi löytämään tarttumapintaa niin arjen toimiin kuin tunteisiin. Arjesta löytyi monenlaista tunnetta, kuten:

- ”Jos joku osanen väpättää, niin se tekee tosi raskaaksi sen, koska sitte joutuu miettiä niin ku kaikki paletit aina uusiks” (Isä)
- ”Se on vaan joku semmonen tunne, että noi tarvii mua. (--) Et mää en, mä en oo niin ku turhaa täällä.” (äiti)

- ”No Mikon (pikkuveljen) kanssa on aina vähän semmosta, että se on välillä ihan hirveen rasittava, mut sitte välillä se on semmonen sulonen...” (tyttö)

Perheiden arki sisältää monenlaisia ja –tasoisia diskursseja sekä toimintoja ja tunteita. Arki on täynnä riitasointuja, aktiivista olemista, tekemistä ja tunteilua sisältäen niin ’perhe-’ kuin ’omaa’ aikaa. Toisaalla kuvataan perinteisen sukupuolittuneita roolikäsityksiä, kun toisaalla kerrotaan jaetun vanhemmuuden tarinoita. Kaikkiaan niin kertomukset kuin kuvat pitävät sisällään sekä pakkoja ja vaatimuksia että vapauksia ja valintoja.